

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági — hetilap. Megjelenik minden vasárnap.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” ÉS A „CSURGÓI SEGÉLYEGYLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona. Negyedévre: 2 korona. Egyes szám ára: 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. JÜNKER ELEK. Szerkesztőtárs: Dr. HÉJJAS IMRE.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Vágó Gyula könyvsajtója, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők A hirdetések jutányosan számítjuk.</p>
---	---	--

Emberi gyarlóságok.

(Dr. V.) Hiba nélküli ember nem létezik. A legerősebbnek látszó jellem is tapad gyengeség. Törekvésünket a kötelesség elérésére sohasem koronázhatja teljesen kielégíthető siker, a legtöbbet, a mit elérhetünk, az, hogy a jó tulajdonságok annyira elensúlyozzák fogyatkozásainkat, hogy közfelfogás szerint kifogástalan jelleműek legyünk.

Dacára azonban, hogy minden, tehát a legideálisabb igényeket is kielégítő eredményt jellemünk nemesítése tekintetében elérni nem lehet, szüntelenül és serényen kell iparkodnunk, hogy jellemünket csiszoljuk, hibáinkat, vétkeinket, ha még oly jelentéktelennek látszanának is, szigorú, kíméletlen kritikával ostorozzuk. Mert csakis a leglelküismeretesebb és inkább tulhajtott, mint elnéző önkritikával érhetjük el, hogy az ember a legszebb s a többi teremtményektől megtagadott erény a tisztaszívűség, a nemeslelkűség birtokába jussunk.

E lelki tulajdonság megszerzéséhez a test épsége is megkívántatik. Testi fogyatkozások ugyan nem zárják ki az élet fenkölt felfogását, de az egészség hiánya többnyire károsan be-

folyásolja lelkünket. Általánosan ösmert közmondás, hogy csak ép testben lakik ép lélek. Beteg embernek beteg a munkaképessége, beteg a karaktere, önérzete, gondolkodása, szóval: egész lénye. Már pedig beteg emberek társadalmának nemzetet fentartó képessége elernyed, az állam gépezetének kerékküllőiben korhadás áll be, a nemzet sorvadásnak indul, mert annak alkateleméi: az egyes emberek saját testi és szellemi épségük karbantartását szem elől tévesztik s a modern élet vásári zajában egymáson keresztül gázolva, egymást legyűrve törek-szenek a boldogulás célpontja felé, a kultúra elektrikus lángja mellett.

Kevesen érik be saját sorsukkal. Az egyik koplal, csak hogy külsőségekben többnek lássék, mint a mi; a másik többet költ, mint a mennyi budget-jéből tellik, mert összeköttetésinél fogva, lépést kíván tartani a társasággal. A szerényebb viszonyok közt levők utánozni, elérni akarják a tehetősebb, a magasabb állásukat szokásaikban, életmódjukban, szórakozásaikban s e törekvésükben rendszeren a gazdálkodás egyensúlya meghibban, beáll a deficit, a sok adósság, a gond, a mivel természetesen lépést tart az idegesség, vérszegénység s ezek nyomán ezer meg ezer nyavalyája a családnak. Hogy mennyire el van terjedve e kórság már az utolsó falun is, az a

szorgalmas szemlélő figyelmét el nem kerüheti.

Gyakran lehet alkalmunk családok romlását látni, miként jutnak azok a nagyratörekvés lejtőjén fokról-fokra tönkre.

S honnan ered ez a kóros jelenség? Azt mondják, hogy a kultúra az a bacillus, mely befészkelte magát az emberek agyvelejébe és ezt az állapotot előidézte. Utálnak arra, hogy a civilizálatlan, vad népeknél sohasem észlelhető idegesség. S bár ez az utóbbi állítás megfelel a tényeknek, mégis igazságtalan a kultúrát okozni az említett modern betegségekért. A kultúrának megvan a maga országutja; a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem képezik kultúra termékeny talaját. Mi köze is volna a kultúrának ahhoz, hogy a napszámos, ki egész héten — sokszor koplalva — nehéz munkát végez, vasárnap eldorbézolja egész heti keresetét.

Nem a kultúra itt a hibás. Az emberi gyarlóságok és nyavalyák egyéb forrásokból erednek, mások az indító okok, melyek a társadalom és az egyes ember romlását előidézik: az erkölcs sülyedése, az erkölcs hiánya. Ez az a bacillus, mely az emberek egymás iránti hitét, bizalmát megfertőzte, ez ölte ki az igaz barát fogalmát, a felebaráti szeretetet az emberek szívéből, ez az oka, hogy a nő

A „CSURGÓ ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA.

Nyári pillanat-felvételek.

— A „Csurgó és Vidéke számára írta —

Városv Malvin

áll. felső leányisk. igazgató.

— Negyven fokot mutat a hőmérő Reaumur szerint

Ólomsulllyal nehezedik reánk a forróság. A véghetetleneknek tetsző éjszakák is csak lázas el-elzsunnyadást, rémes látományokat és kusza gondolatokat eredményeznek, de nem üdítenek, nem frissítenek. A hőség oly lidércnyomással fekszik reánk, hogy szinte azt képzeljük, megfoghatjuk.

A hírlapok, mint rendszeren, ebben az esztendőben is rémségesnél-rémségesebb hírekkel telvél: Hogy az idő milyen természetellenes; ilyen nyarunk még nem volt, ember és állat még soha sem szenvedett annyit a hőségtől, sohase hallott az ember annyi járványról, napszúrásról, etc. etc.

Pedig mindez máskor is így volt. Csak hogy az embernek, úgy látszik, az a vigasztalása, hogy a szenvedéseit valami kiválóan nagyoknak képzei, oly nagyoknak, hogy velük bizonyos jelentőségre tegeyen szert. En is ilyen kinszenvedéssel sujtott martyrnak

képzelem magamat és szorgosan elkerülök minden komolyabb foglalkozást.

Hogy az időt valamivel agyonüsssem, — faute de mieux — fényképező készülékemet veszem elő és megrögzitek egynehány jelenetet.

I.

Bródy Sándor világos stylusa

„Nézd kedves barátom, megvehetnéd a Bródy „Fehér Könyv”-ének egy példányát. Féláron kapható. Halld, milyen szellemesen ajánlja figyelembe a szerző! — mondja Bertalan ur barátjának. (Olvas:) Diszkiadás, fehér bőrbbe kötve s teljesen a saját bőromre megy.”

— No még ilyen világosan se irt Bródy életében, mint e szójátékában — viszonzá a jóbarát és tovább állott.

II.

Következetesség.

„Soha se olvastam el az „Esti leveleket!” mondja nagy hangon Kenéz ur.

— Miért? — kérdi a felesége.

„Azért, mert Tóth Béla írja!”

— Hát olvastál már egyebet is Tóth Bélától?

„Nem én, de elég ha ő írja az — Esti leveleket!”

III.

A nem méltányolt engedékenység.

„Engedelmes, hű alattvalója voltam mos-

tanáig — mondja nekem a napokban unokabátyám — fejet hajtottam minden szeszélyének. Engedje meg, hogy egyszer-egyszer én is élvezhessem igazam diadalát. Vallja be, hogy sokszor, a mikor makacsul ragaszkodik kimondott szavához, maga is belátja, hogy nekem van igazam.

— A látszat tényleg a maga pártjára szegődött és valóban ellenem bizonyít, — mondám én — Ime tehát, hogy megátalkodott makacsságomról taplált téves hitét leromboljam és engedékenységemnek fényes tanubizonyosságát adjam, egyezséget ajánlok, kedves Bátya! Belátva az eddigi jogfelosztás igazságtalanságát, a méltányosság érzete is arra ösztönöz, hogy ezt a tévedést kikorrigáljam. Elhatároztam, hogy vitatkozásainkban felváltva hol magának legyen igaza, hol nekem. Nos, áll-e az alku?

„Hogyne, hogyne! kapott mohón az ajánlatot unokabátyám — ez már nemcsak méltányosság, hanem megható nagylelkűség is.

— No lássa, én csak tartozó kötelességemnek tekintem a felajánlott egyezséget, melyet — a mint illik — maga oly örömmel fogad. — Ezentul tehát minden alkalmal, amikor egy véleményen leszünk, magának legyen igaza, valahányszor azonban külön véleményen lennénk, az enyém az igazság.

férjének s a férj nejének hűségében föltétlenül nem bizik, a házastársak egymás iránti bizalma fölött csak a féltékenység őrködik, — az őrködik egymás erkölce fölött, amint a pénztáros iránt is, a kaució és váltó tartja ébren ugy a hogy a bizalmat. Hol van manapság a felebaráti tisztességbe és becsületbe vetett igazi, föltétlen hit és bizalom?

Kísérjük csak figyelemmel a törvénykezés rovatot. A sikkasztások és lopások egész lajstoma tarul élénk; a rendőri sajtóiroda évenként szárazon közli a lopási-rablási statisztikát és mert a törvény a legtöbb esetben elégtelt szerzett a társadalmi renden elkövetett bűncselekményekert a tasadalom csakhamar napirendre tér föltűtük a helyett, hogy keresné miképpen lehetne a társadalmi rendet erkölcsi uton helyreállítani.

A folyót nem állíthatjuk meg folyásában, a rosszat csirájában kell elfojtani s ez csak ugy lehetséges ha gyermekeink ártatlan, szeplőtelen lelkületét szebb és nemesebb eszmékkel tápláljuk, mint a mai családok és a mai iskolák s csak egy jól és czélszerűen nevelt új generáció keltheti új szárnyra az erkölcstelenség fertőjébe süllyedt nemes, tiszta érzést, becsületet felfogást, felebaráti szeretetet, a vallási tisztelgetet s a gazdasági egyensúly vezérszellemét; az önérzetes, szerény munkában megedzett férfias akaratot. Ennek kiküzdése a jövő iskoláira vár.

Fürdői levél.

Bagoly-Füred 1904 augusztus hó.

Drága Pipikém!

Azon egy csöppet sem fogsz csodálkozni, hogy e levelet a vízben írom. Kiállhatatlan a hőség itt Bagoly-Füreden, mint mindentelé az országban. Mi valóban fürdői életet folytatunk. A vízben alszunk el, a vízben ébredünk, kimondhatatlan az, mit szenvedünk — a szárazon. Itt eszünk, itt társalgunk. A vízben huzzák a cigányok s jól festenek a fekete gyerekek fürdői kosztűben. Ilyen a divat!

Unokabátyám erre olyan maliciózus megjegyzést kockáztatott *magasröptü* gondolkozásonra, a mely annyira kihozott a rendes phlegmából, hogy ő — „magasan röptűt, de nem szólt szépen.“

A rómaiak fürdőlete.

— A „Csurgó és Vidéke“ számára írta —
L. Nagy Béla.

Az ókor egy népénél sem volt a fürdőélet ugy kifejlödve mint a rómaiaknál. A római rendszeresen fürdött, a test edzésére igen sokat adott és fürdőkre meg igen sokat is költött. Majdnem minden előkelő vagyonos patricius családnak megvolt a magánfürdője, korán reggel amint felébredt mindjárt megfürdött s csak azután ment a városba hivatalos teendőit elvégezni. Előkelő római nő nagyon jól tudta, hogy szépségét csakis az egészség adhatja, testet ép ugy edzette mint a férfiak, a vagyonosabbak kizárólag teiben fürdöttek a kevésbbé tehetősek fürdő vizükbe korpát keverték s így tartották meg üdesegeket. De akkor is akadt olyan, a ki víztől írtózott, mert azt tartotta róla, hogy ártani fog bőrének és inkább illatos kenőcsökkel kente be testét majd végül lanolinnal bedörzsölte, kezét pedig, hogy zsiros ne maradjon szappannal mosta meg.

De nemcsak az előkelők hódoltak a fürdőnek, hanem a szegényebb néposztály is

A Fenyvesinét majd a guta üti a méregtől, hogy nem öltözködhetik napjában ötször, miként ily előkelő fürdőhelyen szokás. Szegény asszony egyáltalán nem öltözködhetik, mert nem kell vetkőzödni. És nem csillagathatja smukjait, azokat a valódi hamisítványokat. Egyre szapulja az időjárást s egyre fogadkozik, hogy nem jön ide. Mintha hiányoznék valakinek.

Egyetlen Dundusom! Mért nem lehetsz nálam vagy én mért nem lehetek nálad? Elrontottad-e már a gyomrod a kocsmái kosztón? Valld be, hogy az én borjupörköltöm, turóscuszámm, töltött paprikámm sokkal de sokkal jobb mint a vendéglői. Ha máskor nem, de ebéd és vacsora alatt bizonyára reám gondolsz.

Tudod, fiacskám, mi itten a legújabb divat? A vízi verekedés. Majd meg veszekedem az örömtől, amint látom, hogy kapnak hajba intelligens emberek. Kópások és gyerkőcök, asszonyok és ifjak. Pokoli gyönyörűség nézni őket. Kigyót és békát kiáltanak, halat és rákot dobálgatnak egymásra. De röpiúnek és nem kimélnék koponyákat — vizitányerok, székek evőeszközök s egyebek is. Legvégül jön a víz. Jól szemem öntik egymást az asszonyok, csak azt sajnálják némeiyeik, hogy a víz ilyenkor mért nem változik — vitriollá.

Edes Mucuskám! Még most is remegkezem a vízben és a toll kezemben, ha rá gondolok!... Hát nem akart mindenáron kikezdeni velem az az utálatos Fenyvesinét? Azt mondta, hogy egész Bagoly-Füreden szebb frizurája nincs senkinek, mint neki. Ráhagytam! Azt mondta, hogy vakitobb fehér-ségü arca, nyaka és karja hasonlóképpen nincs senkinek, mint öngagságának. Ráhagytam! Azt mondta, hogy Dercsényi báró, ki szintén itt nyaral, egy avatlan pillanatban megcsokolta. Erre már fölfort a vérem, (szerencsére a vízben gyorsan lehült s önkívületlenül oda kiáltottam: „Szemtelen hazugság!“ Az a kofa azt válaszolta nekem: „Hogy pukkadozik az irigységtől!“ No hallottal már ilyet! Egy tisztességes asszonynak ezt mondani: Sok vizet locsoltam rá, de ez semmi. E sértést csak vér moshatja le. És én kiszívom a véret annak a majomnak, erre esküszöm!

Különben, kedves öregem, eddig három klot soványodtam s ha ez így tart, nemsokára oly karcsu leszek, mint lánykoromban. Te ugy se szereted a molett nőket Aztan vén kújon, sokat jársz-e Ós-Budába? Szorgalmasan fizetsz minden éjjel kapupénzt? Nono! Ha megtudom, tüstént haza utazom s akkor vége boldog számaözvegységednek. De ha jól viseled magad en tovább soványodom itten, te pedig vigyázz a gyomrodra,

igen kedvelte a nyilvános közfürdőket a hol olesó pénzért márvány medencében megfürdhetett. A rendszeres fürdés délután 3 óra (nálak a 9-ik volt) után történt a közfürdőkben.

Roma első századaiban — a szigoru erkölcsök korában — a férfiak is meg a nők is külön külön fürdöttek; az együttes fürdés csak a későbbi időben kapott lábra s lett általánossá. De ez a közös vagyis együttes fürdés igen sok visszaélést szült ugyannyira hogy végre is a jó erkölcsök megmentésének érdekében Hadrián, Traján, Marcus Aurelius és Alex: Servus császárok jonak látták ezt szigoru parancsban beszüntetni. De ezt a tilalmat később Helisjabál megszegni ismét megengedte és maga Galenius császár is igen szives örömet fürdött a szép római nőkkel. Annit azonban meg kell jegyezni, hogy tisztességes nők még a császárok korában sem fürdöttek az együttes fürdőkben. Nem érdektelen Justinian ama törvénye sem (117-ik novella) amely határozottan kimondja, hogy ha egy nő valamely férfival együtt fürdik teljesen elegendő okot szolgáltat arra nézve hogy a férj jogosan elváljék tőle. Justinianus eme rendelete tehát eklatáns bizonyítéka, hogy a fürdői élet nemcsak napjainkban de már akkor is sok válnak volt az előzmenye.

A római nyilvános fürdők igen látogatottak voltak. Legnevezetesebbek voltak Titus és Nero közfürdői, valamennyi között a legszebb és leghirebb volt a Caracallá-é, amely 1600

ne hogy megérkezésem után mindennap rizskását teiben kelljen neked adnom.

Most már nem folytatom, mert nem sokára duplán nedves lesz a papiros, részint a víztől részint könnyeimtől. Pá drága Pipikém. — csókol egyetlen hűségeseled
feleséged

ANNUS.

Hirek.

— **A tragédia vége** A szomorú tragédiának utolsó felvonása játszódott le f. hó 2-án. Mattos Gézát, a szerencsétlen ifjút, a kire egy szebb jövő várt volna, utolérte a kérlelhetetlen halál, mely hat héten keresztül viaskodott az élettel a beteg ágya körül. Az a gyilkos fegyverdurranás csak most ölte meg a szerencsétlen áldozatot, a ki hat héten át kinszenvedések között epedett az új életért, melyet maga vetett el magától. Ne rekrimináljuk sirja fölött, egyiké volt ő azon szerencsétlen gondolkozású ifjaknak, akiket a mai kor téves iránya ölt meg. A pisztoly csak eszköz volt kezében s az ok, melyért állítólag öngyilkos lett, egészséges gondolkozású embernek nem elég arra, hogy sirba vigye szép ifjuságát. Neki már nem faj semmi odalenn a puha földben, de szomorú sorsából okuljon az a tanuló ifjuság, melyet tanárai akkor is csak nevelni, javítani akartak, ha véletlenül elégtelen osztályzatot adnak nekik! Temetése kedden ment végbe. Tanulótársai nem kísérelték ki utolsó útjára, mert a vakáció folytán szét vannak szóródva az ország minden részében. Béke hamvaira!

— **Pénztárnok választás.** A belső-mozgyi ev. ref. egyházmegye a csurgói ev. ref. főgymnasium egyesített pénztárnoki állására a f. hó 2-án tartott egyházmegyei közgyűlésen Sarközy Vincét választották meg. Üdvözöljük az új pénztárnokot, aki már a második „Vince“ az egyesített pénztárnokok sorában.

— **Új képviselőtestületi tag.** A Jünker Gusztav halálával megüresedett virilisz képviselőtestületi tagsági helyet Dr. Jünker Elek, lapunk felelős szerkesztője foglalta el képviselőtestületünkben.

— **A hőség áldozata.** című hírünkre Jánosmajorból értesítettek bennünket, hogy Deutsch Samu zakányi bér gazdaságában sem a leirt, sem más baleset nem történt. Ezt szívesen tudomásul vesszük és helyreigazítjuk. Tudósítónk értesítése csak annyiban lehetett téves, hogy a baleset nem a megnevezett, hanem más gazdaságban történt.

márvány ülésel volt berendezve s amelyet mindenkor egy meghatározott időben (órán) a szenatorok nyitottak meg. Legnagyobb szabású a Diocletiané volt a melyen 3000-nél több ülés volt. Ezek a fürdők igen pazarul voltak berendezve márvány és ezüst medencékbe folyt ezüst csövekből a víz, a fürdő belsejét nagyszámu szép szobrok díszítették a falak mozaikkal voltak kirakva s azokon gyönyörű rajzok és színek emelték a hatást. A fürdés minden aktusa számára külön helyiségek állottak a közönség rendelkezésére egy szoval igen nagy kényelemmel és fényvel voltak berendezve. A fürdőző közönség órák hosszat henylt a meleg vízben, ami kiis meritte őket s a borivás nemes sportjában frissítették fel magukat utána.

A fürdői-élet a császárok korában élte aranykorát, ebben az időben legkedveltebb tengeri fürdő volt Bajá, Aedeptos, Cutilia, melyeknek látogatottsága igen nagy arányokat öltött. Bajáe, Cumeatol nem messze egyike a leghirebb római fürdőknek érdekes feljegyzést találtam róla Senecának egyik levelében aki a többek közt azt írja róla, hogy az örökös fürdői zajtól nincs nyugodalma, már kora reggel elkezdődik a fürdővendég lármás lubickolása, a labdázók ujjonganak és nyögve forgatják a nehéz öngolyókat, mások énekelnek vagy igen nagy hangon vitatkoznak. Közbe közbe egy visító hang vegyül e lármába, mert elfognak egy tolvajt, a kit ép akkor csipnek fülön, a mikor egy fürdőven-

— **Kertészeti kiállítás Pécsen** A Pécs-Baranyai Kertészeti egyesület folyó évi október 2, 3 és 4 napjain Pécsen nagyobb mérvű borkóstolóval kapcsolatos kertészeti és borászati kiállítást rendez, mely Pécs városára és Baranya vármegyére kiterjed, más vármegyebeli kiállító — a rendelkezésre álló helyhez képest szívesen fogadtatik. Kiállítható: 1. Gyümölcsök nyers és földolgozott állapotban (párolt, aszalt gyümölcs és szörpök.) 2. Szőlő, bor és pezsgő. 3. Gyümölcsfák és konyhakerti termények. 4. Kertészeti segéd-eszközök. Díjtér nem számítatik. Bejelentések a tárgyak és igényelt terület pontos megjelölésével legkésőbb augusztus hó 15-ig Ziegler Tivadar egyetemi jegyzőhöz (Pécs városháza) címzendők, ki mindenben kellő felvilágosítással szolgál. Bővebb tájékozást az idejében megjelenő hirdetések nyújtanak.

— **Köszörűtő adományok** Nehai Jünker Gusztáv halála alkalmából sirkoszörűk megváltása címén özv. Dr. Mayerhofer Lajosné 10 kort. Schwarz Adolfné 10 kort. és Jünker Sándor 10 kort. adományoztak a csurgói izr. hitközség és nőegylet jótékony céljaira. — Az elhunyt özvegye pedig a csurgói szegények közötti szétosztásra 50 koronát ajándékozott.

— **Szabad a dohányelárusítás a vendéglőkben és kávéházakban** A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének tavalyi közgyűlése elhatározta, hogy a dohánykülönlegességek eladási engedélyének vidéki szállodák, vendéglők és kávéházak részére való kieszközölése iránt kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez, melyre most a miniszter megadta az engedélyt.

— **Borászati kiállítások.** A Veszprém megyében megtartandó nagy gazdasági kiállításán kívül az idén Magyarországon még két borászati kiállítás lesz. Ugyanis Pécsen, nemkülönben Pozsonyban is lesz október havában egy szőlészeti és borászati kiállítás, melyet az ottani gazdasági egyesület rendez Talián földművelésügyi miniszter védnöksége alatt.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület XXII. évi rendes közgyűlését 1904 augusztus 23-án tartja meg Breznóbánya sz. kir. városban, a következő tárgysorozattal? 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kiküldése. 3. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1903—1904 évi munkásságáról. Az elnökség 1903—1904 évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatok. 5. Az egyesület 1903 évi zárszámadása s a vonatkozó fölmentvények megszavazása. 6. Az egyesület 1904 évi zárszámadása s a vonatkozó fölmentvények megszavazása. 6. Az

dég ruhájával igyekszik elpárologni. A süteményes emberek is ott kiáltoznak s kinalgatják süteményeiket a fürdőkben étkezni szerető közönségnek. Bajja kedvelt fürdője volt a patriciusoknak, ahol igen számos villa épült. Senecának e leveleiből láthatjuk tehát, hogy a rómaiak fürdő élete ép oly élénk és érdekes képet nyújthatott, akár csak a mostani korban a mi jobb fürdőink.

A híres római nép azonban nemcsak odahaza volt lelkes híve a fürdőéletnek, de ezt a szép tulajdonságot magával vitte mindenfelé a merre csak megfordult a nagy világban. A történelemből jól tudjuk hol fordul meg mindenütt, hol igyekszik Rómának tekintélyt szerezni és irodalmát kibővíteni s mindenütt utjában fürdőket alapít. Nagyon sok híres látogatott fürdő nekik köszönheti életét. A fennmaradt híres római fürdők közül nevezetes a hazai mehádiai Hercules fürdő, az ausztriai Baden a német Wiesbaden, az angol Bath (Aquae solis) a svájci Baden, a spanyol Alhama és Caldas a pyrenei hegyek között levő Dax Bagnères de Bigozze, de Luchon, a provençei Aix, a kis-ázsiai Brussa.

A rómaiak rég letűntek, de emléküket, mert abból a sok híres alkotásuk közül, a mit az utókorra hagytak ott van a legáldásosabb intézmény a fürdő is, a modern fürdői élet alapköveit ők rakták le, elismeréssel lehetünk irántuk, emléköket áldhatja a fürdőző közönség a mikor ilyen pokoli hőségben a fürdőbe menekül.

egyesület 1904 évi költségvetésén megállapítása és esetleg a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. Zólyom vármegyei választmányunk indítványa, hazafias szellemű tót olvasmányok terjesztése iránt.) 7. Egyes vármegyei és városi választmányok megalakulásának bejelentése és tudomásul vétele. 8. Az 1905 évi közgyűlés helyének meghatározása. 9. Indítványok, melyek az alapszabályok 16 §-a értelmében, a központi elnökséghez írásban beadattak, (Török Zoltán tb. elnök indítványa, az igazgató választmányi ülések egyikének Budapesten való megtartása iránt.) A közgyűlésre az elnökség meghívja az egyesület összes alapító, örökös, rendes és partoló tagjait. A kereskedelmi miniszter és a Kassa-Odergi vasut, a közgyűlés alkalmából aug. 18-tól számítható 10 napi érvényű kedvezményes utazást engedélyezett, a mely szerint az egyesület tagjai gyors és személyvonatokon II. osztályu jeggyel az I. osztályon, III. osztályu jeggyel pedig a II. osztályon utazhatnak Breznóbányára és vissza. A kik ezen kedvezményes utazásra szóló igazolványra, valamint a Breznóbányán való elszállásolásra igényt tartanak, forduljanak augusztus 15-ig bejáról a F. M. K. E. főtítkári hivatalához (Nyitra) vagy Breznóbánya sz. kir. város polgármesteri hivatalához. Később jelentkezők megfelelő elszállásolása iránt sem a főtítkári hivatal sem Breznóbánya város nem vállalhat felelősséget.

— **Burgonyapermetezés.** Sokszor felmerült már azon kérdés, hogyan, mivel és mikor permetezzünk legveszedelmesebb betegsége, a burgonyavész ellen. Számos ezirányú kísérlet nyomán a védekezési módokat a következőkben foglalhatók össze. Legáltalánosabb szer a 2%-os bordói lú, mely 2 kg. méznek és 2 kg. rézgálicnak 50—50 liter, tehát összesen 100 liter vízben való feloldása által készül. A rézgálicoldatot folytonos keverés közben kell a mésztejbe önteni és ehhez 2 kg. melást keverni. A permetezés idejére néve a vélemények igen eltérnek egymástól, mert míg némely helyen a vész megjelenése előtt permeteznek, vannak olyan helyek, hol azt csak akkor ejtik meg, midőn az már a burgonya levélzetén mutatkozni kezd Ezen eljárás helyesíthető, mert a túlkorai permetezés a legtöbb esetben csak haszontalan kiadást okoz, mivel a gomba ekkor még nem jelentkezett. Mint legmegfelelőbb időpont június vége, július eleje ajánlható.

— **A délutáni alvás.** A kik szívesen szunyókálnak egyet ebéd után, hálás szívvel gondolhatnak egy tekintélyes francia orvos tudósra, Férére. Féré doktor nagy előadást tartott arról, hogy az ebéd után való alvás nemcsak kellemes hanem egészséges is. Ez a hatás különben különös. A munka csökkenti az emésztést, az emésztés csökkenti a munkaképességet. Féré főként olyan embereken folytatta a megfigyelést, a kik szellemi munkával foglalkoznak és a megfigyelés eredménye igen jelentékeny volt. Megállapította, hogy ebéd után az első órában a szellem munkával foglalkozó ember munkaejeje a felére csökken, de azután az első óra végéfelé megint nagy gyorsasággal emelkedik meg rendes mértékét elléri. Az első félórán a munkaképesség csökkenése hatvan, sőt sokszor hetvenöt százalékos. Érdekes, hogy a munkaképesség csökkenése kisebb, ha evés után szivarra gyújtunk. Ez a nikotin izgató hatásának az eredménye: de nem lelküzdése, hanem csak elodázása az elbágyadásnak, a mely ily föllépésében kisebb mértékű, de annál tartósabb lesz.

— **A Méhészeti Zsebnaptár** 1905 évre szóló IV. évfolyamát a felettebb irodalmi igények szem előtt tartása mellett úgy állítsuk össze, hogy az a magyar méhészeti irodalomnak becsületére szolgáljon s annak közrebocsátásával hazánk méhészeti ügyének hasznos szolgálatot tehessünk. Méhészeti Zsebnaptárunk ezen IV. évfolyama — hogy az eddigi évfolyamokkal, mint azok folytatása, külalakjára is egyezve, bármely könyvtárnak díszül szolgálhasson — az eddigi alakban: 16-od ivnagságban 18—20 ivnyi terjedelemben s izléses styl szerű cínyomattal, vászonkötésben, legkésőbb 1904 évi ok-

tóber hó közepén fog megjelenni s minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy ugy belső tartalom, mint külső kiállítás tekintetében az eddigi évfolyamokat is felülmulja. S dacára, hogy ezen négy évfolyamot az előbbieknél bővebb tartalommal s díszesebb kiállítással fogjuk közrebocsátani, előfizetési díját fölötté jutányosan, 1 K-ban, bolti árát pedig 1 K 60 f-ben állapítottuk meg s 1 K. 35 f. előleges beküldése esetén bérmentesen fogjuk megküldeni. Gyűjtőknek egyszerre megrendelt minden 10 példány után egy-egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk. A megrendeléseket s előfizetési s hirdetési díjakat kérjük zavarok kikerülése céljából kizárólag a „Gazdak Lapja“ kiadóhivatalához Szatmár-Németi „Méhészeti Zsebnaptár“ jelzéssel legkésőbb folyó 1904 évi augusztus hó végéig megküldeni. Magunkat és zsebnaptárunkat ismételtén ajánlva mélyen tisztelt Méhésztársaink pártfogásába, maradunk Szatmár-Németiben, 1904 évi június hó 30-án. méhésztársi tisztelettel: Poszvek Nándor a Szatmár-megyei Gazdasági Egyesület titkára, mint a „Gazdak Lapja“ szerkesztője és kiadója. Patáki Béla a Szatmár-megyei Gazdasági Egyesület keretében alakult méhészeti szakosztály előadója.

A szerkesztő postája.

V. M. Arad. Köszönjük, nagyon szívesen megtesztük és szívesen látjuk munkatársaink sorában.
R. S. Epest. Nagyon jól esett szíves részvétele, fogadja köszönetemet érte.
H. I. Kaposvár. Szíves sorait nagyon köszönöm. Miért oly ritkán?
Dr. V. Tartalmas és ügyes cikkét vezető helyen olvastuk. Legyen máskor is szerencsénk.
H. K. Nem közölhetők ebben a számban, mert a holt szezonra való tekintettel mai számunk — a többi lapársakkal együtt — csak 4 oldalban jelent meg.
Mimóza. Remélhetőleg már nem haragszik? Majd legközelebb duplan.

1035. tkv. 1904.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csurgói kir. bíróság mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy a csurgói takarékpénztár r. t. v. hajtatonak Ács Ferenc v. hajtást szenvedő eleni 240 kor tőkekövetelés s jár iránti v. hajtási ügyében a csurgói kir. bíróság területén levő Ács Ferencnek a pathi 44 sztjkvben A I. 3—5 7—10 sor, 137, 160, 186, 297, 328 396 431 hrsz telki birtokából B 10 sorsz 1/4 rész illetőségére 544 Kbar. a pathi 251 sztjkvben A † 256 hrsz szántó a pajtáskerti dülőben foglalt ingatlanból B 5. sorsz 1/4 rész illetőségére 108 Korban a pathi 239 sztjkvben A † 58 hrsz. ház 38 sz. a udvar és kert ingatlanból 4 sorsz illetőségére 259 Korban a mihaldi 710 sztjkvben A † 1578/3 6 4 b hrsz szántó a cseri dülőben ingatlanára 613 Kban az árverést elrendelte s hogy fentebb megjelölt ingatlan 1904 aug. 29-én d e 10 órakor Path község és ugyanaznap ó. u. 2 órakor Mihald község házában megtartandó nyilván. árverésen a megálapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 0/0-át v. 54 kor 40 fill 10 kor 80 fill 25 kor. 90 fill és 61 kor 30 fill. készpénzben vagy az 1881 60 tc 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1891 nov. 1-én 3343 I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 60 tc 170 §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eltsmervényt átszolgáltatni.

Csurgón, 1904 május 17.

A kir. jbg mint tkvi hatóság

Csillag kir. albiró.

Bamulatos olcsó kerítések!

Vágó Lajos
Épület és géplakatos, sodrony fonat- és kerítés szövet fonodája
CSURGÓ (Somogy.)

Ajánlja sodrony fonodáját, mindenféle **parkok, kertek, szőlők, udvarok, vadaskertek** stb. bekerítésére.
Ugyszintén **vaskerítések és vaskapuk** legdiszesebb kivitelét.
Kivánatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál.

álló az 541 sztkvben felvett 13 hrsz közös erdőből közösen 1030 □ öl ingatlanra 10 Kor. 67 fill-ben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanra **1904 Auguszt. hó 18. napján d. e. 10 órakor** Mihály község-, a sandi ingatlanra pedig **1904 aug. hó 18. d. u. 2 ó.** Sandi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 0/0-át vagyis 81 kor 20 fill., 74 k 40 fill 43 k 20 f. 42 k 40 f. 12 kor. 22 k. 10 fill. 26 k 40 f. 30 k.

90 f 40 k 70 11 k 20 f 40 k 30 f 1 k 6 f készpénzben vagy az 1881 60 tc 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 nov. 1-én 3333 I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 60 tc 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Csurgón, 1904 évi május hó 17-én.
A kir. jbg. mint tkvi hatóság

Pretenhoffer kir albiró.

Ne vegyen senki hangszert

míg **Reményi Mihály** műhangszerész cs. és kir. szabadalom tulajdonos, a Magyar Királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király-utca 44II.

Egy használt pénzszekrény
= megvételre =
kerestetik.
HOL?
MEGTUDHATNI A
kiadóhivatalban

1032. tkv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Csurgói kir. jbiróság mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Lang Antal és társai vhahtatónak Tulok Ferenc vhahtást szenvedett elleni 70 kor. tőkekövetelés s jár iránti vhahtási ügyében a csurgói kir. járásbiróság területén levő Tulok Ferencnek a mihályi 328 sz.tjkvben A 1167 hrsz szőlő és szántóföld a gradicskai dűlőben) ingatlanára 812 Korban az ugyanott A 1128 hrsz. szőlő szántó és pince a gradicskai dűlőben ingatlanára 744 K. ezennel megállapított kikiáltási árban ugyanezen vhahtató 168 k és jár-ból álló köverelésének nemkülönbén a csatlakozottnak ezennel kimondott kk Halász István. Anna és József végrehajtatók 340 K. tőkéből sé jár.ból álló követelésének kielégítése végett is továbbá Tulok Ferenc és neje Györek Kalalinnak a sandi 210 sztkvben A 554 hrsz. szőlő az öreghegyi dűlőben ingatlanára 432 Ko-ban. Tulokné Györek Kalalinnak a sandi 534 sztkvben felvett következő ingatlanára és pedig A 113 hrsz. 67 sz. a udvarral ingatlanra 424 Kor. 115 hrsz. kört a beltelekben nyugoti sor: ingatlanra 120 Kor. 386 hrsz rét a partalján ingatlanra 221 Kor. 701 hrsz (szántó a csonka dűlőben ingatlanra 264 kor. 870 hrsz Szántó a rétre dűlőben 309 Kor. 914 hrsz rét az alsó réten ing. 407 K + 7 sor. közös legelő arányos része 112 kor. + 553 hrsz szőlő az öreghegyen 403 Kor. végül a végrehajtási törvény 156 §-a értelmében a sandi 621 sztkvben A 1 sorsz Györek Katalin Mihály és Rozi férjz. Zsoldos Jánosné nevé

„A Kávé Király”-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király kávét” vegyen, mely a legfinomabb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett mód szerint van pörkölvé.
Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így mind-n kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.
I meretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal ellillan, valamint minden ize s szat felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk barmely postaállomásra utánvetellel a következő árban.

1 kgros doboz	4 k 89 f.
2 " " "	9 " "
4 " " "	17 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a követ ező nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvetellel, barmely postaállomásra.

1 postacsomag 5 kgr. legfinomabb	Cuba kor. 13. 50
1 " " "	Ceylon " 12 "
1 " " "	Jamaica " 11. 20

BIRÓ és TÁRSA
A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz
Budapest, Teréz körut 2.

A „Kávé király”-hoz

Biztos keresetet

nyujtunk minden állásu egyéneknek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részletűzlet. Ajánlatok intézendők:
„Sorsjegyegylet bankhos”
Budapest, VIII. Józsefkörut 16.

Megjelent!

Első legnagyobb magyar szabászati, magántanulási tankönyv. 350 oldal — 410 rajzzal fűzve 10 korona kötve 12 korona. Férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabászat tanítványokat elfogadók. **Mehr Sámuel** okl. műszabásztanító Budapest, VII. Kazinczy utca 36/H.

Szerelők és bádigosok figyelmébe!
Augenstein Hugó Budapest, VI. Vesselenyi utca 11/a. — Mindennemű ivlámpák, csillárok és az összes világítási felszerelési anyagok raktára. Különféle sárga és vörösrez asztali lámpák. — Pragan Alois fémárugyára Bécs — Budapest, specialista világítási cikkekben.

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY-UT 2. SZÁM.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:
Simplex-, Uránia- és Vermorel-permetező,
„EGYSZERÜSÉG” szénkénegző Acetylen molylámpa.

Molyfecskezők
és minden a szőlészethez és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.
Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.